

Boverket
371 23 Karlskrona

Datum 2010-04-22
Dnr 32-2009-0581

Boverkets årsredovisning 2009

Riksrevisionen har granskat Boverkets årsredovisning, daterad 2010-02-18. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa generaldirektörens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2010-05-24 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

1. Sammanfattning

Riksrevisionen har granskat Boverkets implementering av Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll (FISK). Granskningen visar att det finns brister i arbetet och i dokumentationen av processen som behöver åtgärdas. Boverket bör prioritera och fortsätta arbetet med att stärka den interna styrningen och kontrollen i enlighet med förordningen.

Riksrevisionen har granskat resultatredovisningen och kan konstatera att flertalet av Boverkets redovisade prestationer saknar volymuppgifter samt att redovisade uppgifter i resultatredovisningen inte har kvalitetssäkrats.

Riksrevisionen har granskat anslagsredovisningen och funnit brister i rutinerna för kvalitetssäkring av dokumentet. Riksrevisionen har också funnit brister i rutinen för in-tecknande av framtida åtaganden som resulterat i att Boverket saknar stöd i gällande bestämmelser för ett antal åtaganden.

2. Brister i implementering av FISK

2.1 Regelverk

Intern styrning och kontroll är en process som skapas av myndighetens ledning och medarbetare och som syftar till att verksamheten ska bedrivas effektivt, författningsenligt och med en tillförlitlig återrapportering. Följande moment finns beskrivna i förordningen om intern styrning och kontroll och ska ingå i processen:

1. Riskanalys
2. Kontrollåtgärder
3. Uppföljning
4. Dokumentation

2.2 Riskanalys

Riskanalys ska genomföras både för verksamheten som helhet och för alla delar i verksamheten. I riskanalysen ingår att identifiera, värdera och aktivt ta ställning till hur riskerna hanteras.

Riksrevisionen konstaterar att det saknas en tydlig koppling från uppgifter i instruktion och regleringsbrev till tydligt identifierade och beskrivna mål för verksamheten och därtill kopplade risker, åtgärder och uppföljning.

Riskanalysen är inte heller kopplad till verksamhetens kärn- och stödprocesser. En koppling av riskerna till respektive uppgift och process säkerställer vidare att alla processer riskbedöms. Det är viktigt att interna styrdokument och utbildningsmaterial tydliggör utgångspunkter för riskbedömning, så att fokus inte enbart blir på säkerhetsrisker.

Riksrevisionen noterar att vissa risker synes för allmänt hållna och inte konkreta. Exempel på otydliga risker är ”beslutade policys/riktlinjer/rutiner följs inte”, ”bristande kvalitetssäkring och kvalitetskontroller” och ”styrdokument är inte uppdaterade”.

Riksrevisionen bedömer sammantaget att Boverkets riskanalys inte utgör ett överskådligt och tydligt underlag för generaldirektören.

2.3 Kontrollåtgärder

Boverket ska utifrån resultatet av riskanalysen fatta beslut om hur riskerna ska hanteras. Kontrollåtgärderna ska motverka riskerna. De ska utformas i förhållande till den riskanalys som har utförts och vara inbyggda i såväl organisation som rutiner. Ansvar och tidplan för kontrollåtgärder ska dokumenteras.

Boverket har inte beslutat om hur identifierade risker ska hanteras/åtgärdas.

2.4 Uppföljning

Intern styrning och kontroll ska följas upp för att säkerställa att systemen och rutinerna fungerar som planerat. Syftet är bland annat att säkerställa att viktigare kontrollåtgärder fungerar som avsett. Uppföljningen ska resultera i förslag på förbättringar i processen för intern styrning och kontroll.

Boverket har genomfört uppföljningar under 2009. Riksrevisionen kan dock konstatera att det är svårt att få en överblick över vilka uppföljningar som har gjorts och vad resultatet har varit.

2.5 Dokumentation

En samlad dokumentation ska ligga till grund för generaldirektörens bedömning av den interna styrningen och kontrollen som ska göras i anslutning till underskriften i årsredovisningen. Dokumentationen ska upprättas så att det går att följa myndighetens process för intern styrning och

kontroll, från riskanalysen och beslut om kontrollåtgärder, till uppföljning och bedömning.

Riksrevisionen anser att dokumentationen enligt förordning om intern styrning och kontroll inte är ordnad på ett sådant sätt att generaldirektören enkelt kan få en överblick över de risker som utgör ett hot mot att verksamhetens mål inte uppfylls. Dokumentationen är inte kopplad till Boverkets uppgifter i instruktion, regleringsbrev och till tydligt identifierade och beskrivna mål för verksamheten med därtill kopplade risker, åtgärder och uppföljning.

Enligt Riksrevisionen är det också svårt att relatera respektive risk till ett sammanhang om inte en koppling av riskerna sker till Boverkets kärn- och stödprocesser.

Granskningen har dock visat att generaldirektören erhållit andra underlag som kompletterar dokumentationen enligt förordningen om intern styrning och kontroll.

Riksrevisionen rekommenderar Boverket att utveckla arbetet med förordningen om intern styrning och kontroll med utgångspunkt från Boverkets uppgifter och processer för att säkerställa att alla väsentliga risker fångas i riskanalysen och att kontrollåtgärder införs samt att uppföljning görs av att kontrollåtgärder får avsedd effekt. Dokumentationen bör upprättas så att den utgör ett samlat underlag för ledningens bedömning huruvida den interna styrningen och kontrollen är betryggande.

3. Resultatredovisning

3.1 Regelverket ställer nya krav på resultatredovisningarna år 2009

För år 2009 ställs det nya krav på innehållet i myndigheternas resultatredovisningar enligt 3 kap. Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Myndigheterna ska numera redovisa och kommentera verksamhetens resultat i förhållande till de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion och till vad regeringen, i förekommande fall, har angett i regleringsbrev eller i något annat beslut.

Resultatredovisningen ska främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader.

Förändringen innebär att regeringen i hög grad överlämnar till den enskilda myndigheten att besluta om vad som ska rapporteras som resultatet av myndighetens ålagda uppgifter. Detta sker genom myndigheternas val av viktiga prestationer. Regeringen begär dock uttryckligen en redovisning av volym och kostnader för dessa prestationer.

Oavsett hur myndigheten väljer att redovisa resultatet av sin verksamhet gäller den övergripande principen att årsredovisningen ska ge en rättvisande bild av verksamheten. Detta framgår bl.a. av Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB. ESV förtydligar begreppet rättvisande bild i flera olika skrifter.

3.2 *Brister i redovisning av volym för prestationer*

Boverket redovisar i sin årsredovisning ett avsnitt med de ”största prestationerna under 2009”. För merparten av de redovisade prestationerna saknas volymuppgifter. Kostnader och antalet årsarbetskrafter anges för samtliga prestationer.

Riksrevisionen rekommenderar Boverket att redovisa valda prestationer både avseende volym och kostnad enligt krav i 3 kap. FÅB.

3.3 *Bristande underlag och kvalitetssäkring*

Enligt ESV:s föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB ska uppgifter i resultatredovisningen baseras på dokumenterade data och mätmetoder. För att kunna säkerställa att en myndighet redovisar jämförbara uppgifter från år till år samt för att kunna kvalitetssäkra de uppgifter som redovisas i resultatredovisningen bör dokumentationen sammanställas på ett enhetligt sätt.

Enligt Boverkets anvisningar inför upprättandet av årsredovisningen, ska ekonomienheten stå för en samlad kvalitetssäkring av underlagen till resultatredovisningen. Enligt uppgift beror detta på tidsbrist att en sådan inte kunde genomföras. Vissa underlag saknade uppgifter om var de kom ifrån, hur de var framtagna, vem som tagit fram dem och när.

Riksrevisionen rekommenderar Boverket att kvalitetssäkra, dokumentera och sammanställa underlagen till de uppgifter som lämnas i resultatredovisningen.

4. Anslagsredovisning

4.1 *Bristande kvalitetssäkring*

I anslagsredovisningen ska myndigheten redovisa utfallet för de anslag och anslagsposter som myndigheten disponerar enligt regleringsbrev och regeringsbeslut. I Boverkets anslagsredovisning saknas redovisning av utfallet för anslaget 18 2:1 ap. 7 Marknadskontroll, samt övrig information om ingående överföringsbelopp, tilldelade medel och utgående överföringsbelopp för detta anslag.

I bemyndiganderedovisningen ska myndigheten redovisa utestående åtaganden mot tilldelade bemyndiganden enligt regleringsbrev. Vid granskningen framkom att Boverket redovisat ingående åtaganden för anslaget 09 05:01 ap 10 Investeringsstöd äldrepolitiken felaktigt till 216 mnkr i stället för 260 mnkr.

Boverket redovisar finansiella villkor och hur de uppfyllt dessa i ett särskilt avsnitt till anslagsredovisningen. För anslaget 18 02:01 ap 01 Boverket, förvaltningskostnader finns finansiella villkor för deltagande i standardiseringsarbete och kompetenssatsning för bättre PBL-tillämpning. Här har Boverket redovisat utfall för dessa villkor om 250 tkr respektive 10 mnkr d.v.s. samma belopp som de finansiella villkoren uppgår till. Utfallet enligt redovisningen är 1,7 mnkr respektive 11,2 mnkr. Riksrevisionens anser att det är dessa belopp som ska redovisas.

Riksrevisionen rekommenderar Boverket att förbättra rutinerna för kvalitetssäkring av anslagsredovisningen.

4.2 Intecknade åtaganden utöver tillåtna tre procent

Boverket redovisar i not till anslagsredovisningen vilka åtaganden som gjorts med stöd av anslagssparande och med stöd av undantag från 20 a § i anslagsförordningen. Enligt denna paragraf får en myndighet beställa varor eller tjänster eller besluta om bidrag som medför utgifter under följande år motsvarande högst tre procent av ett tilldelat anslag. Gjorda åtaganden får inte heller överstiga anslagssparandet vid årets slut. Om myndigheten däremot har tilldelats en bemyndiganderam gäller denna istället. Regeringen kan för tilldelat anslag bevilja undantag från 20 a § anslagsförordningen och då ska detta anges i villkoren för anslaget i regleringsbrevet.

Vid granskning av noten har följande iakttagelser gjorts:

- Anslaget 17 13:2 ap 4 Allmänna samlingslokaler, investeringsbidrag har intecknats med åtaganden om 41,3 mnkr av ett totalt anslagssparande om 41,5 mnkr. Boverket har inget undantag från 20 a § anslagsförordningen eller någon bemyndiganderam för att ingå åtaganden. Det innebär att Boverket har intecknat med åtaganden långt utöver de tre procent som gäller enligt 20 a §.
- Anslaget 18 31:11 ap 1 Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder har intecknats med åtaganden om 167 mnkr. Boverket redovisar att anslaget har intecknats med stöd av anslagssparande. Enligt Boverket intecknades anslaget när Boverket disponerade en bemyndiganderam. För 2009 finns ingen bemyndiganderam.
- Anslag 21 01:07 ap 2 Planeringsstöd för vindkraft har intecknats med åtaganden om 19,7 mnkr. Enligt villkor i regleringsbrev har Boverket undantag från 20 a § i anslagsförordningen med högst 15 mnkr. Boverket har därmed överskridit detta villkor med 4,7 mnkr.

Riksrevisionen rekommenderar Boverket att förbättra intern styrning och kontroll i rutinerna för intecknande av anslag med framtida åtaganden. Boverket bör för varje anslag säkerställa att de åtaganden som ingås uppfyller de villkor som gäller för anslaget.

Ansvarig revisor Anne Bryne har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Anne-Marie Hugmark har varit föredragande.

Anne Bryne

Anne-Marie Hugmark

Kopia för kännedom:

Regeringen